

hed, der er, for at man kan komme frem, naar man faar denne Lov, er da ikke tilvejebragt, og at jeg ikke tror, det vil blive saa ganske let, at faa private Anlæg gennemførte. Dette siger jeg med Hensyn til Synspunktet for dette Lovforslag. Jeg erkender altsaa ikke Berettigelsen af de Indvendinger, der ere gjorte her. Jeg kan godt forstaa, at man kan have sine Betænkeligheder ved at meddele Bemyndigelsen, men jeg hævder bestemt, at Grunden til, at Lovforslaget er fremkommet, er den, at man har ønsket, at Anlæg, der vare betimelige, Anlæg, om hvilke der i de paagældende Egne var taget Beslutning, Anlæg, som man var i Stand til at gennemføre paa et solidt Grundlag, kunde blive fremmede; og de kunne blive fremmede efter denne Lov. Om de kunne blive fremmede, ogsaa naar Rigsdagen skal afgøre Viniespørgsmaalet, kan ingen sige, men jeg anser det for tvivlsomt, og hvad der hidtil har foreligget i denne Retning, styrker ikke min Tro paa, at man vil komme til noget Resultat ad den nu kendte Vej. Dette er efter min Mening Hovedpunktet i Lovforslaget. — Lovforslaget omfatter, som det vil ses, Jærnbaner af enhver Art; det er ikke blot lette Jærnbaner, der er Tale om. Der kan i Henhold til dette Lovforslag gives Koncession paa Jærnbaneanlæg af enhver Bestaaffenhed, svære og lette, efter som Omstændighederne kræve det. At man ved den Slags private Jærnbaneanlæg vil have en Tendens til at gaa over til lette Anlæg, er noget, jeg fuldkommen godt ved. Derfor er der ogsaa taget særligt Hensyn dertil i Lovforslagets Bestemmelser. Jeg tror ogsaa, at man vil komme til smalsporede Anlæg, thi jo længere man hysler med private Jærnbaner, desto mere vil man komme til det Resultat, at det, det kommer an paa, er billige Anlæg og billig Drift, og det store Skræmmebillede, Omladningsomkostninger, vil efterhaanden falde bort; i alt Fald tale de Erfaringer, man hidtil har haft, bestemt i den Retning. Der kan altsaa gives Koncession paa enhver Art Jærnbane ganske efter vedkommende Egnis Krav. Spørgsmaal af mere almindelig Karakter er jo, om det Tilskud, der her er foreslaaet, ogsaa er passende, og om de Laanebestemmelser, der ere optagne i Forslaget, ere passende. Jeg skal sige lidt om disse to Spørgsmaal. Der har jo været Uenighed i den Retning. Et ærede Medlem, det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkrets (Scharling), mente, at Tilskuddet var for højt anslaaet, et andet ærede Medlem, det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkrets, der sidst havde Ordet (Hammerich),

var vel tilfreds med denne Bestemmelse — og jeg tror ogsaa med Rette — medens et 3dje ærede Medlem, det ærede Medlem for Lemvig (Naberg), mente, at det ikke var rigtigt, men at der kunde behøves mere, og at der var særlig Grund til at fastholde de ældre Bestemmelser, fordi der maa gøres Forskel paa Anlæg af forskellig Slags. Maaſte jeg her maa tillade mig at indstøde den Bemærkning, at der jo ikke er det mindste i Vejen for, at man ved særlige Love fastsætter andre Billaar for Jærnbaneanlæg, naar man ikke mener, at denne Lov passer paa dem. Der er ikke noget til Hinder for, at der ogsaa fremdeles kan gives Jærnbanelove. Det, der forlanges ved denne Lov, er, at der skal gives Ministeren en vis almindelig Bemyndigelse til efter bestemte Regler at give Koncession. Vil man ikke have disse Regler anvendte, mener man, at man ikke kan være tjent med dem, er der ikke noget i Vejen for at give særlige Love for særlige Tilfælde. Jeg siger ikke, at jeg ønsker at komme dertil, jeg siger kun, at det er muligt. Jeg tror, at den rette Regel er den, der er opstillet i Lovforslaget, at man skal opstille en almindelig Proportion for det Tilskud, Staten skal give, og tage en vis almindelig Bestemmelse med Hensyn til de Laan, der maa optages. Hvad det første angaar vil det let ses, at naar man opstiller en saadan almindelig Regel, som her er opstillet, opgiver man ganske vist den Forskel, der hidtil har været gjort. Nogle Baner har man givet 80,000 Kr. pr. Mil, andre 25,000 Kr., og dem alle Halvdelen af Ekspropriationen. Dette Tilskud af 80,000 Kr. og 25,000 Kr. pr. Mil staar nu ikke i ret passende Forhold til Befolkningen og Betydningen af Jærnbaneanlægene, og det at give særligt Tilskud til Ekspropriationen tror jeg i og for sig er en urigtig Tanke. Man er ganske naturlig kommet ind paa den, fordi i sin Tid Sylland og Fyn have erstattet Halvdelen af Ekspropriationsomkostningerne, og saa var det naturligt at blive ved Halvdelen deraf, men det er ikke i og for sig det rette. Det rette er ganske sikkert at give Tilskud i Forhold til Jærnbanens Kostbarhed, og det ærede Medlem fra Lemvig vil ogsaa let se, at saa faar ethvert Jærnbaneanlæg Tilskud i Forhold til, hvad det koster. Hvis et Anlæg i den bedre Del af Landet faar et større Tilskud, er det jo, fordi Jærnbanerne der ere langt kostbarere. Det er Grunden, og det turde altsaa være et naturligt Grundlag at stille sig paa, at sige: Man giver i Forhold til Jærnbanens Befolkning og udpletter den Forskel, man hidtil har gjort mellem Anlægsudgifter, Udgifter